

Pål Mitsem

Fra: Pål Mitsem <mitsem@mitsem.no>
Sendt: onsdag 29. januar 2020 11.40
Til: 'postmottak@riksrevisjonen.no'
Kopi: 'kristin.skogen.lund@schibsted.com'; 'Kian Reme'; 'Nils Gunnar Gundersen'
Emne: ALK-ULYKKEN

Gode Per-Kristian Foss og Torill Stavenes,

Jeg ser ikke bort fra at Riksrevisjonen vil legge vekt på det som fremføres av Kielland-nettverket, som en slags representant for de overlevende og etterlatte etter ALK-ulykken 27. mars 1980, med 123 omkomne.

Jeg synes derfor det er riktig og relevant å gjøre oppmerksom på at Kielland-nettverkets innstilling i saken kan bli vesentlig endret i årsmøtet 27. mars 2020. Jeg viser til mitt brev av 28. januar 2020 til styret i Kielland-nettverket, inntatt nedenfor og i min blogg <http://www.mitsem-blogg.com/421491453>. Jeg ser ikke for meg at medlemmene i Kielland-nettverket vil støtte videre gransking av den direkte årsak til ulykken, som var en sprekke på 70 mm etterlatt ved innsveisingen av en hydrofon i D-leggen. Da det ble funnet rester av siste overflatemaling av riggen inne i sprekken, og da vitenskapelige undersøkelser foretatt etter snuingen av ALK dokumenterte at sprekken i D-leggen ble initiert her (og fikk lov å utvikle seg gradvis i tiden mellom levering og katastrofen), er det ingen grunn til at Riksrevisjonen skal gå nærmere inn på andre teorier for etablering av den umiddelbare årsak til katastrofen, som fortøyningsteorien og eksplosjonsteorien.

Hovedmannen i Norge bak fortøyningsteorien, Nils Gunnar Gundersen, uttalte i et leserbrev i «Stavanger Aftenblad» 28. april 1981 om ALK-ulykken, som en kommentar til ALK-kommisjonens rapport i NOU: 1981:11, som var avgitt en måned i forveien:

«Men det jeg ikke kan forstå er at en liten sprekke rundt en hydrofonholder skal være den eneste årsaken til at en slik massiv konstruksjon skal gå så fullstendig «i kne». Jeg har tilbrakt mange døgn i full orkan (over 90 knop) i en Pentagonplattform, og jeg har mange ganger sett hvor fantastisk den oppfører seg i bølgehøyder på over 20 meter. Aldr har en ankerwire brukket, selv etter fem år i sjøen».

Det jeg ikke kan forstå, er at samme mann får den samlede Schibsted-presse i Oslo, Bergen, Stavanger og Kristiansand med seg i kjempeoppslag 29. oktober 2016 om at feil ved fortøyningen skulle ha fått ALK til «å gå i kne», for å bruke hans uttrykk, i en middels kuling på Ekofisk-feltet, uten brudd i noen av ankerwirene. Det er ellers ingen som har bestridt, eller kan bestride, at ankerwirene hadde røket før D-leggen hvis ikke den hadde hatt en skjebnesvanger sveisefeil. At han er «hovedmannen» bak det pølsevev som Schibstedpressen serverte det norske folk er opplyst i «Stavanger Aftenblad» 28. oktober 2019. Schibsted-pressen har gjentatte ganger unnlatt å ta inn leserbrev fra meg som protesterte mot dette pølsevev.

Det er bra at «Stavanger Aftenblad» i oppslag 12. november 2019 som kanskje eneste norske avis så langt, setter fingeren på elefanten i rommet, Det norske Veritas, og at avisen 24. januar 2020 fullstendig tar fullstendig farvel med fortøyningsteorien. Satser Schibstedpressen på at etterlatte og pårørende skal glemme fortøyningsteorien, når den ikke blir gjentatt? Eller påberoper Schibstedpressen seg rett til å kolportere det reneste pølsevev i pressefrihetens navn?

Jeg benytter anledningen til å gjenta min oppfordring til Riksrevisjonen om å sikre forklaringer fra to navngitte vitner som uten tvil har viktige opplysninger men som aldri har vært avhørt av ALK-kommisjonen eller andre. Det bør skje før omstendighetene (jfr. alderen) gjør at det ikke lenger kan skje!!

Randaberg, 29. januar 2020

H.r.advokat emeritus, statsautorisert translator

Til Styret i Kielland-nettverket.

Jeg takker for innkalling til årsmøte i Kielland-nettverket 27. mars 2020.

Jeg vil gjerne delta, og vil begrunne muntlig det forslag jeg med dette setter fram:

1. Årsmøtet til Kielland-nettverket anser at den direkte årsaken til ulykken 27. mars 1980 er tilstrekkelig avklart, og at den skyldtes en sveisefeil ved innsettingen av en hydrofon i D-leggen. Kielland-nettverket vil ikke arbeide for ytterligere undersøkelse av fortøyningsteorien eller eksplosjonsteorien, men vil gjerne ha avklaring av bakenforliggende omstendigheter som tillot at ulykken kunne skje.
2. Kielland-nettverket må gjøre alt som er mulig for å sikre at den offentlige påtalemyndighet og/eller Riksrevisjonen sikrer vitneforklaringer av personer som har inngående kjennskap til uavklarte sider av ALK-ulykken mens de ennå lever.

Kielland-nettverket bør gjøre det som er mulig for å avklare de bakenforliggende omstendigheter til ulykken, herunder hva som skjedde/ikke skjedde i Det norske Veritas, og hvordan forholdet var/og hva som faktisk skjedde mellom rederi, operatørselskap og classeselskap.

Når det gjelder hva som skjedde/ikke skjedde i Det norske Veritas, synes det å være hevet over tvil at en ingeniør som deltok i arbeidet tok sitt eget liv som følge av ulykken. Det er opplyst av et sentralt vitne til meg, og vitnet har bekreftet utsagnet til Marie Smith-Solbakken.

Når det gjelder diskusjonen mellom operatørselskapet og rederiet, som medførte at (1) operatørselskapet krevde at ALK skulle gå av rate de timer/dager undersøkelsen (og vel også eventuelle nødvendige reparasjoner) ville ta, og (2) at rederiet aksepterte dette - finner man ingen opplysninger i ALK-kommisjonens rapport.

Det verste som kan skje nå er at nøkkeltitner som har opplysninger om dette dør før de gir en skikkelig politiforklaring.

Jeg må konstatere at mine henvendelser (fra 1986 til 2019) til påtale-myndigheten for å sikre bevis mens det ennå kan skje er blitt fullstendig ignorert (så langt jeg vet). Jeg har også innstendig oppfordret Kian Reme til å legge sin og Kielland-nettverkets tyngde bak anmodning til påtalemyndigheten og Riksrevisjonen om å ta dette opp, men har ikke fått slikt gehør som jeg følte det var grunn til å vente.

Når det gjelder fortøyningsteorien konstaterer jeg at sakkyndige på professornivå i Norge (Torgeir Moan og Per Wiggo Richardsen), Frankrike (Marcel Joudain, Yves Rocquemont Gerard Thalheimer og Jacques Cure) og Sverige (Lars Bergdahl) alle har gått detaljert inn på påstanden om at bruk av 8 anker i stedet for 10 kunne ha utløst ulykken, jfr. <http://www.mitsem-blogg.com/421491453>. Når det gjelder Per Wiggo Richardson, vet jeg strengt tatt ikke om hans kunnskaper er på professornivå; men han er talsmann for et selskap som har mange sakkyndige på professornivå i staben.

Når det gjelder fortøyningsteorien, bemerker Wikipedia at de som fremmet denne teori i 1981 ikke fremla noen begrunnelse for at det skulle være slik, eller noen analyse. Jeg er heller ikke kjent med noen som støtter denne teori har fremlagt noen troverdig begrunnelse, analyse eller beregninger til støtte for teorien etter 1981 - de har ikke, så vidt jeg vet, gjort annet enn å sitere driftsmanualen for ALK som borerigg. Ved boring kan enhver bevegelse av riggen forårsake en blow-out og en katastrofe. Det var ikke noen bekymring for ALK som boligrigg, og den løse påstand om at plasseringen og oppankringen ikke var nøye beregnet og godkjent av rette myndigheter er tatt ut av luften og har aldri blitt dokumentert.

Det er en skandale at ikke ALK-kommisjonen gikk nærmere enn på det pernisiøse forhold mellom operatørselskap, rederi og classeselskap som tillot at ALK ble liggende uten nødvendig ettersyn i nesten 4 år. Dette kan fortsatt oppklares, hvis påtalemyndigheten og/eller Riksrevisjonen innhenter politiforklaringer av de som ennå lever. Hvis det ikke skjer uten opphold, kan muligheten til å avklare viktige bakenforliggende omstendigheter som tillot ulykken med tap av 123 arbeidere gå tapt for alltid.

Jeg legger dette skjerm brev inn i bloggen min.

Randaberg 28. januar 2020

Pal Mitsem

Fra: Pål Mitsem <mitsem@mitsem.no>
Sendt: lørdag 25. januar 2020 16.15
Til: 'postmottak@riksrevisjonen.no' <postmottak@riksrevisjonen.no>
Emne: ALK-ULYKKEN

Gode Torill Stavenes,

Takk for hyggelig telefonsamtale i går.

Jeg bekrefter for ordens skyld at jeg med glede tar et møte med Riksrevisjonen i Stavanger i uke 2.-6. mars 2020, med unntak for tirsdag 3. mars 2030 /leger) og fredag 6. mars på morgenen (før kl. 11.00).

Hvis det er tillatt og praktisk kommer jeg nok til å vise til ALK-kapitlet i min blogg, <http://www.mitsem-blogg.com/421491453>, der dokumentene som er sist innlagt (forsøksvis) kommer først og de som er eldst (forsøksvis) kommer sist. Dokument «20161029 Oppslag i Schibsted-aviser.pdf» refererer de voldsomme oppslag i Schibsted-pressen («Aftenposten»; «Bergens Tidende», «Stavanger Aftenblad» og «Fædrelandsvennen») med påstanden om at ALK ble slitt i stykker på grunn av feil med oppankringen (ankerline-teorien). Den ble fremsatt av en ingeniør i Stavanger med utdanning på grunnivå fra et engelsk universitet - han ble navngitt i avisen. 12. november 2016. «Stavanger Aftenblad» har beriktiget dette i gårsdagens avis, jfr. vedlegg.

Kian Reme har uttalt til meg at han håper at Riksrevisjonen vil vurdere alle teorier om ulykkens årsak, inklusive ankerlineteorien, og sikkert også hans egen eksplosjonsteori. I den utstrekning jeg skal få lov å mene noe om saken, vil jeg påpeke viktigheten av at de mange etterlatte kan finne ro med at årsaken til ulykken er klarlagt; gjerne med bekreftelse av Riksrevisjonen. Hvis Riksrevisjonen ikke klarer å legge den ballen død, vil man ikke oppnå den ro og verdighet som jeg håper Riksrevisjonen vil bidra til. I den forbindelse vil jeg ikke unnlate å vise til vedlagte brev av 17. januar 2020 til Schibsted-pressen, som er en oppsummering av hva 6 sakkyndige på professornivå i Norge, Sverige og Frankrike har uttalt om saken. Alle sakkyndige som har vurdert saken er enstemmige i sin konklusjon: Årsaken til ulykken var en sveisefeil ved innsettingen av en hydrofon i leggen som brast.

Jeg tror Riksrevisjonen vil gjøre en god og viktig innsats om den klarer å få de etterlatte til å slå seg til ro med at årsaken til ulykken er funnet, og at årsaken er sveisefeilen (slik også ALK-kommisjonen kom til). Jeg er dypt uenig i tankegangen om at jo flere årsaker som vurderes av Rikskommisjonen, jo bedre!

Når det gjelder de bakenforliggende grunner til at en sveisefeil fikk lov å utvikle seg over nesten 4 år, uten å ha blitt oppdaget under bygging eller drift, ser jeg at det er grunner til å legge den ballen død. Hvis man ønsker fred om saken, bør man kanskje la det ligge.

Selv er jeg tilhenger av Bjørnstjerne Bjørnson: Fred er ei det beste, men at man noget vill! Jeg synes å ha merket meg at det også har vært innstillingen til Riksrevisjonen i flere saker, og det er bra!

I forhold til vurdering av innsatsen til myndighetene når det gjelder ALK-ulykken, og det er vel det som er hovedfokus for Riksrevisjonen nå, synes jeg det var uheldig

1. At ALK-kommisjonen fikk en formann som åpenbart mente at ro og fred var viktigere enn å ville noe, inklusive oppklare forholdet mellom rederi og operatørselskap, som medførte at rederiet sa seg villig til å akseptere at leie for riggen skulle suspenderes hvis rederiet støttet kapteinen og maskinsjefen slik at man kunne gjennomføre den inspeksjon som var planlagt sommeren 1979, et halvt år før ulykken.
2. At politi og påtalemyndighet unnlot å innhente forklaringer om de forhold som ble, påpekt av meg alt i 1986, og som statsadvokaten da sa at han ville ta opp, med største prioritet (selv om «Stavanger Aftenblad» også da, med eller mot egen vilje, helst ville dysse saken ned, også ved å tillegge meg mer eller mindre uærlige hensikter)

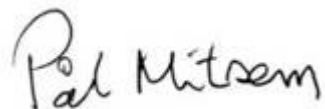
Men, det har jo rent mye vann i havet siden den gang.

Jeg vil jo håpe at Riksrevisjonens ettermæle i denne saken ikke blir kritikk for at

3. Den ikke sørget for oppklaring av Det norske Veritas rolle i saken, selv ikke ved å sikre avhør av den navngitte ingeniøren som fortalte meg at en Veritas-ingeniør tok sitt eget liv på grunn av det ansvar han følte for ulykken,
4. Den ikke sørget for avhør av en navngitt leder av rederiet som aldri var avhørt av noen, som har inngående kjennskap til det pernisiøse forhold mellom rederi og operatørselskap som medførte at den planlagte kontroll sommeren 1979 aldri ble gjennomført.

Til punkt 3 nevner jeg at poenget selvsagt ikke er å verifisere ingeniørens skyld i saken; hans etterlatte kan kanskje fortelle om alt han gjorde for å sikre at Det norske Veritas gjorde en skikkelig jobb, og da er vi vel i kjerneområdet av hva Riksrevisjonen bør avklare? Til punkt 4 bemerker jeg at nærmere kjernen i det som forårsaket ALK-ulykken kan man vel ikke komme?

Med vennlig hilsen

Pål Mitsem

H.r.advokat emeritus, statsautorisert translatør